

Új stratégiai ágazat az egészségügy

Botos Katalin figyelmeztet, a költségek visszaesése komoly áfakiesést hozhat a büdzsében

– A vírus elleni harcban összefogásra, nagyobb állami aktivitásra, szervezethezre van szükség, és sok pénzre, amit alapvetően a saját közösségünkől, így többek között a bankszektortól várhatunk. Ebbe az irányba mutat a kormány döntése a két új, grandiózus pénzügyi alap kialakításáról is – véli Botos Katalin, a Szegei Tudományegyetem professor emeritája, aki az Antall-kormány pénzügyi államtitkára, majd tárca nélküli minisztere, 1992-től pedig az Állami Bankfelügyelet elnöke volt. A szakember szerint a jövő ágazata az egészségügy, amely most stratégiailag is a legfontosabb.

Horváth Éva

– A már eddig meghozott pénzügyi könnyítések mekkora segítséget jelentenek a lakosságnak és a vállalkozásoknak, illetve mekkora terhet a bankszektornak?

– Az eddig meghozott intézkedések párhuzamosan bővültek és bővülnek most is, a járvány terjedésének előrehaladásával, a helyzet fokozódásával. A márciusban bejelentett lépések gyorssegélyjellegűek voltak. A vállalkozásoknál fokozatosan bővült az ideiglenes államháztartási befizetési kedvezményekben részesülők köre, amely a legjobban érintett ágazatok vállalatainak igyekezett segítséget nyújtani, elsősorban a munkaerő megtartása céljából. Az eladósodott magyar lakosságot és a vállalkozókat pedig a hitel-törlesztések felfüggesztése segíti lélegzetvételhez jutni. A rezsiterheket persze folyamatosan fizetni kell most is, ahogy sok más díjat is, és a moratórium sem azt jelenti, hogy a hiteleket nem kell visszafizetni. Azok a bankok számláján élő követeléseket megmaradnak, bár év végéig nem folynak be. Ha pénzforgalmi szemléletben nem is, de eredmény szemléletben biztosan. A háztartásoknak nyújtott hitelek állománya a 2019. év utolsó negyedének elején 6517 milliárd forint volt, amihez hozzáadódott még tárgyevi folyósításban 752 milliárd forint. A négy negyedév alatti tökéletesítés így hozzávetőleg 1500 milliárd forintot tett ki. Ezek a számok azonban idén már csak viszonyítási alapot jelentenek. Március közepétől már az elmaradó tranzakciók díja is kiesik. Tudjuk azt is a statisztikákból, hogy a lakossági hitelállomány az elmúlt évben

Felértékelődik az önellátás, a magyar belső piac szerepe, ami hosszabb távon jót is hozhat

Fotó: Teknős Miklós

egyre dinamikusabban bővült, s a támogatott konstrukciók mellett figyelemre méltó a személyi hitelek iránti érdeklődés megugrása is. Aligha valószínű, hogy ez az év a tavalyihoz hasonlóan dinamikus lesz. Pár hét alatt a biztos jövedelemszerzés lett a legnagyobb kihívás az embereknek.

– A múlt hét végén egy 663 milliárdos járvány elleni védekezést szolgáló és egy 1345 milliárdos gazdaságújraindítási alap létrehozását jelentette be a kormány.

– A nagyszabású intézkedések közül az 1345 milliárdos gazdaságújraindítási alap teljes egészében kormányzaton belüli átcsoportosításokból gazdálkodik majd. Ennek részleteit csak a rövidesen várható bővebb tájékoztatás alapján lehet majd látni. Egyelőre nehéz felmérni, honnan lehet majd átcsoportosítani a szükséges összegeket, hiszen már eleve probléma lesz a pénzeszközök, főként az adóforintok beérkezésével. A kormányzat a gazdaság élénkítése céljából már korábban elengedte a nagy rendszerekbe befolyó pénzek, járulékok egy részét, és most ilyen típusú kedvezményeket helyezett kilátásba. Szerencse, hogy az EU enyhített

a deficitszabályon, így ha szükséges, a kormány túllépheti az államháztartási hiány GDP-arányos háromszázalékos korlátját. Az állampapír-kibocsátások esetén pedig nagy mennyiségben jegyezhetnek le a bankok, és ezzel az állam máris visszaad valamit a hitelintézeti szektornak az elvesztett lehetőségeiből.

– A bankoknak eközben 55 milliárdot kell előteremniük.

– A tavalyi kiugró eredményesség után biztosan sokkal rosszabb idők jönnek a bankokra is. Nyilván tesznek költség-racionalizálási lépéseket, akár sorozatosan is, és ami pluszkiadást csak lehet, áthárítják a klienseikre. A lakosságnak védelmet jelent ugyanakkor, hogy a fogyasztási hitelek kamatát év végéig 5,9 százalékban (0,9 százalékos jegybanki alapkamat plusz 5 százalék) maximalizálták. Ha a Magyar Nemzeti Bank nagyvonalú a likviditási biztosításában, sokat segíthet a szektoron. A jegybank a közelmúltban tett lépésével már eddig is kedvezett a bankoknak, akár a kötelező tartalékrata elengedésével, a gyakorlatilag korlátlan, fedezet nélküli likviditásváltási eszköztár bevezetésével vagy a legutóbbi betétváltás kiírásával.

– Mire figyeljenek most a lakossági és a vállalati, főleg a kisvállalkozó ügyfelek?

– A pénzügyi változások azonnal jelentkeznek és a könnyítések ellenére is sok problémát okozhatnak. Az embereknek most az a legnagyobb gondjuk, hogy vajon megmarad-e a munkahelyük. Ez számos ágazatban közvetlenül jelentkező kérdés, de áttételesen további területeken is sok nehézség adódhat. A kisvállalkozások esetében pedig kiemelten nagy a probléma, sokan a teljesen bizonytalanná váló beszállítási lehetőségeiktől függenek. Magyarország erősen nyitott gazdaság, exportorientált, abban is a járműgyártásra specializált.

– Miközben a világjárvány most éppen a mobilitás jelentős visszaesését hozza. Milyen lesz az igény ezek után a járművek iránt rövid vagy akár középtávon?

– A német televízió meglehetősen sötét képet fest gazdaságunk kilátásairól, ami a magyar leányvállalatainknak, és beszállítóinknak sem kecséget semmi jóval. A kisvállalkozások egy jelentős része a személyes szolgáltatásokban érdekel, és ki tudja, meddig tart

a karantén. Ezért fontos, hogy egyes szolgáltatók, például a taxik, időlegesen profilváltanak és – kormányzati ellentételezéssel – beszálljanak akár az üzletláncok, akár a szállodák vagy éppen a kórházak feladataiba. Az agrár-vállalkozásoknál talán valamivel könnyebb a helyzet, bár most éppen a nyúltenyésztők kerültek bajba, és az időjárás is elég szélsőséges. Egy biztos: felértékelődik az önellátás, a magyar belső piac szerepe, ami hosszabb távon jót is hozhat. Jelenleg azonban, ahogy sokan tapasztalhatjuk, panganak a helyi piacok, sok kistermelőnek csökken a bevétele. Ha pedig nincs elég költség, fogyasztás a gazdaságban, nem lesz elég forgalmiadó-bevétele sem a költségvetésnek. Márpedig ez a büdzsé legfontosabb bevételi forrása.

– A hűsvét talán megdobja majd a fogyasztást, de mit lehet tenni azt követően?

– Az első feladat mindenképpen a járvány terjedési görbéjének lenyomása. Az amúgy is túlterhelt egészségügyi rendszert nem szabad kitenni olyan katasztrófális támadásnak, mint ami az olaszoknál vagy a spanyoloknál bekövetkezett. Sürgősen bővíteni kell az eszköz-állományt, a kórházi kapacitásokat. A kormányzat ebben lépett és a jövőben is lépni fog. Ha nem is kapunk több pénzt Brüsszeltől, legalább hamarabb jönnék az áttalások, és a felhasználást kevésbé korlátozzák, amennyiben a vírus elleni küzdelem úgy kívánja. Elég is volt a túlzott bürokráciájukból! Az egészségügyi szektor most stratégiai fontosságú és a jövőben is az lesz. Még ha ezt a vírus elleni ütközetet meg is nyerjük, a háború csak most kezdődött.

– Kinek jut ideje babászkodni az új stratégiai ágazat születésénél?

– Az egészségügy már ma is stratégiai ágazat, a jövőben az egészségipart kell teljes gőzzel építenünk. Saját kötszer- és orvosiesszékgyártásra van szükség. Volt már kiváló egészségügyi berendezéseket gyártó nagyvállalat Magyarországon, a Mediocor. Erdemes lenne újra fellendíteni ezt az iparágat. A legszükségesebb keresztmetszet azonban az emberi erőforrás. Az egyszerű, nagyobb összegű jutalom komoly támogatás az ott dolgozóknak, de mielőbb meg kell valósítani a bérek felzárkóztatását is. Összefogásra, nagyobb állami aktivitásra, szervezethezre van szükség, és sok pénzre, amit alapvetően a saját közösségünkől várhatunk. A győzelemre pedig minden esélyünk megvan.